

KOMUNIKAT PRASOWY nr 41/25

Luksemburg, 3 kwietnia 2025 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-743/24 | [Alchaster II]¹

Nakazy aresztowania wydane w Zjednoczonym Królestwie: zaostrożenie warunków warunkowego zwolnienia co do zasady nie stoi na przeszkodzie przekazaniu osoby poszukiwanej

Takie zaostrożenie nie stanowi bowiem, co do zasady, wymierzenia kary surowszej od tej, którą można było pierwotnie wymierzyć

Irlandzki sąd najwyższy już po raz drugi zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem w sprawie, w której władze irlandzkie nie są pewne, czy osoba podejrzana o popełnienie szeregu przestępstw w Zjednoczonym Królestwie powinna zostać przekazana temu państwu na podstawie odpowiednich postanowień umowy o handlu i współpracy² między Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem.

Sędzia okręgowy sądu pierwszej instancji w Irlandii Północnej (Zjednoczone Królestwo) wydał cztery nakazy aresztowania wobec osoby podejrzanej o popełnienie przestępstw związanych z terroryzmem w Irlandii Północnej. Podejrzany podniósł przed irlandzkim sądem najwyższym, że jego przekazanie byłoby niezgodne z zasadą ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, ponieważ po domniemanym popełnieniu rozpatrywanych przestępstw w Zjednoczonym Królestwie wprowadzono niekorzystną zmianę zasad warunkowego zwolnienia.

W wyroku Alchaster³, w odpowiedzi na pierwszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, Trybunał orzekł, że organ sądowy państwa członkowskiego powinien zbadać, czy przekazanie danej osoby do Zjednoczonego Królestwa w wykonaniu nakazu aresztowania może naruszać prawa, które osoba ta wywodzi z art. 49 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), w którym zakazano w szczególności wymierzenia z mocą wsteczną kary surowszej. Po przeprowadzeniu tego badania wykonujący nakaz organ sądowy będzie mógł odmówić wykonania nakazu aresztowania wyłącznie wtedy, gdy po zwróceniu się o dodatkowe informacje i gwarancje będzie posiadał dokładne i zaktualizowane dane wskazujące, że danej osobie może zostać wymierzona kara surowsza niż ta, która groziła jej pierwotnie w dniu domniemanego popełnienia przestępstwa.

W drugim wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym irlandzki sąd najwyższy zmierza do ustalenia, czy przewidziany w Karcie zakaz wymierzania „kary surowszej” od tej, którą można było wymierzyć w czasie, gdy czyn przestępstwo miało zostać popełnione, obejmuje sytuację, w której zaostrożone zostały warunki warunkowego zwolnienia.

Trybunał odpowiedział, że **zmiany, która wymaga odbycia przez osobę pozbawioną wolności co najmniej dwóch trzecich kary przed możliwością skorzystania z warunkowego zwolnienia, które jest uzależnione od uznania przez wyspecjalizowany organ, że jego dalsze osadzenie w zakładzie karnym nie jest już konieczne z punktu widzenia ochrony społeczeństwa, lecz która przewiduje, że w każdym wypadku takie warunkowe zwolnienie musi nastąpić na rok przed zakończeniem odbywania kary, nie można uznać za wymierzenie kary surowszej, nawet jeśli poprzedni system pozwalał na automatyczne warunkowe zwolnienie po odbyciu połowy kary pozbawienia wolności.**

Trybunał uznał, że okoliczność, iż zmiana systemu warunkowego zwolnienia prowadzi do zaostrzenia sytuacji pozbawienia wolności, niekoniecznie musi być postrzegana jako pociągająca za sobą wymierzenie kary surowszej. Stwierdzenie to wynika z rozdzielenia pojęcia „kary” rozumianego jako kary orzeczonej lub takiej, która może zostać orzeczona w wyroku skazującym, z jednej strony, od pojęcia środków dotyczących „wykonania” lub „stosowania” kary, z drugiej strony.

W zakresie, w jakim rozpatrywane zmiany nie znoszą w istocie możliwości ubiegania się o takie zwolnienie i nie prowadzą do zaostrzenia charakteru kary grożącej w dniu domniemanego popełnienia rozpatrywanych przestępstw, zastosowanie tych zmian do przestępstw popełnionych przed ich wejściem w życie nie narusza zagwarantowanego w Karcie prawa podstawowego do niepodlegania karze surowszej od tej, którą można było wymierzyć w czasie, gdy przestępstwo miało zostać popełnione.

Trybunał uznał, że system taki jak ten, który miałby zastosowanie w przypadku przekazania zainteresowanej osoby do Zjednoczonego Królestwa, zachowuje możliwość ubiegania się o warunkowe zwolnienie. Zauważył również, że zniesienie obowiązku automatycznego przyznania takiej osobie warunkowego zwolnienia po odbyciu przez nią połowy kary pozbawienia wolności nie prowadzi do przedłużenia maksymalnego okresu, przez który dana osoba mogłaby ostatecznie pozostawać osadzona w zakładzie karnym. Ponadto zastosowanie kryterium opartego na stopniu zagrożenia stwarzanym przez skazanego w chwili ewentualnego zarządzenia warunkowego zwolnienia wiąże się ze swej natury z wykonaniem kary.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Pełny [tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

² Umowa o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony.

³ Wyrok Trybunału z dnia 29 lipca 2024 r., [Alchaster], [C-202/24](#) (zob. także komunikat prasowy [nr 117/24](#)).